

Dñica prima post oc. Epiphanie

tibi fuerit etiā exiguū libet impitri stude. // **S**exta hydria est remissio iniurialis. si vis ut deus tibi remittat iniurias quas tu fecisti protra deum remitte inimicis iniurias quas tibi fecerūt. In pūcto enī quo remittis inimico tuo. In eodē pūcto deus tibi remittit. qz deus non potest supari a creatura in bonitate. qd tamē fieret si tu remitteres et ipse nō remitteret tibi. **D**ic quō in iudicio particulari vel vniuersali deus oñdit aie plagas suas dicēs. **E**cce ego qd sustinui p te. videam qd fecisti pro me. **B**ndictus q tunc poterit dicere cū veritate. **E**t si ego non tm feci pro vob qntum vos fecistis pro me. tam amore vestri remissi talem iniuriā. rē. deus est p̄tentus. ideo dicit ipsemet. **S**i dimiseritis hoīb p̄ctā eoz. dimittz vobis pater celestis delicta vestra. si autem non dimiseritis oib. neqz pater vester dimittet vob p̄ctā v̄ra. **M**at. vj. **E**cce qre dicit thema. **H**ydrie sex posite s̄m. id est. ppter purificationem. **D**eo gratias. // **D**e eadem dñica. **S**ermo. iij.

Quodcūqz dixerit vobis facite **J**ohā. ij. **P**ro introductione sciendū q inter oia opa et vtiliora que possum facere pro n̄ra salute p̄ncipalius et maius ē obedire mādati dei. et non existimet aliq̄s hominū q aliter possit intrare paradysum nec p dñū vel p̄tatem secularē nec spūalem nec p pulchritudinē corpalem. sed p humilem obedientiā. et iō protra sensus corpis et inclinationes carnis et temptatiōes demonū requirē q̄ teneā mādata dei. **E**t p̄stat dare p̄ expiētiam q̄tidianā q̄ p̄sona que vult p̄seq̄ aliqd bonū finale. qd p̄ seipsam habere non p̄t. oportet q̄ sit placida et p̄formis volūtati illius a q̄ illud bonū habet p̄seq̄ et q̄ s̄m volūtate illi se regat. **E**t hoc apparet in triplici bono. s. in bonis corporis. in bonis aie. in bonis vite. **P**rimo in bono aie certū est q̄ si hō desiderat habere scientiā qd est vñū magnū bonū et p̄fectio aie quā p̄ suū ingeniū h̄re non p̄t oportet q̄ habeat mgr̄m et stet ad regimē volūtati illi. **C**ū p̄hs dicit. oportet addiscentē credere. **N**am si mgr̄ diceret discipulo dicas a. si diceret discipul⁹ mgr̄o protra p̄bo qd est b. bñ estz malign⁹ nec esset in grā mgr̄i. **S**ecūdo apparet in corpe. **S**i ē aliq̄s h̄ns infirmitatē et nescit quō curabit. oportet q̄ teneat ordinē medici et p̄siliū ad hoc vt sanitatē p̄seq̄. **C**ū **A**ug. Semetipsum interficit q̄ p̄cepta medici seruare p̄temnit. **N**am si medicus dicerz vobis q̄ comederetis caponē et comederetis bouē nō p̄sequeremī sanitatē. **T**ertio apparet in vita n̄ra. vñ figurā et exēplū habem⁹ **C**en. xij. vbi legi trāfactis septē annis vbertatis q̄ fuerūt i egypto ceperūt venire septē anni inopie q̄s p̄dixerat ioseph et in vniuerso orbe p̄ualuit fames.

in cūcta etiā terra egypti fames erat. sed ioseph filius iacob p̄sciebat istā aduersitatē et caritiam futuram. et factus fuit gubernator per pharaonem in toto suo regno q̄ fecit in septem anis vbertatis p̄cedentibus magnā p̄uisionē. et cūz populus egypti veniret ad regem dicens. **D**ñe et nos et filij nostri morimur fame. **R**ūdebat rex. **I**te ad ioseph et qd cūqz dixerit vobis facite. quasi diceret. **S**i vultis liberari ab hac fame nō regatis vos s̄m voluntatē vestrā sed s̄m regimen ioseph. **N**ūc ergo gloriā paradysi non possum p̄sequi p̄ nos ipsos nunqd est aliquis ita leuis q̄ possit ascendere ad celum. certe non. sed si habet ascendere oportet q̄ ascendat per manū christi saluatoris. nam esse nature p̄ nos non habemus quia tu non fecisti te q̄tū ad corpus. nec te creati q̄tum ad aiam. vnde p̄s. **x**cix. **S**citote q̄ niaz dñs ipse est deus ipse fecit nos et non ipsi nos. **S**imilit̄ esse gr̄e non possum⁹ h̄re nisi a dño iesu christo ad **E**ph. ij. **G**ratia enī estis saluati per fidem et non ex vobis. dei enī donū est nō ex operibus ne quis gloriē. **S**imilit̄ esse glorie nō possumus h̄re nisi a deo. vñ p̄s. **l**xxxij. **G**raz et gloriā dabit dñs. **O**portet ergo q̄ postq̄ desideramus h̄re gr̄am et gloriā a deo q̄ simus ei obediētes in mandatis et q̄ regam⁹ nos s̄m voluntatem eius. **S**ic enī exemplū habem⁹ **L**u. x. **M**ācum quadam die christus p̄dicaret multas excellentias glorie paradysi. o quō sciebat illas p̄fecte. **Q**uidam legis doctor in amore illius glorie fuit inflāmat⁹ dicēs christo. **M**gr̄ qd faciendo vitam eternā possidebo. **C**ui christ⁹. **I**n lege qd scriptū est quō legi. **Q**ui ait. **V**iliget dñz deū tuū ex toto corde tuo et ex tota aia tua et ex totis viribus tuis et ex oī mēte tua. et proximum tuū sicut teipsum. **D**ixitqz illi. **R**ecte r̄ndisti. **I**fac et viues. **E**t ideo virgo maria m̄r gr̄e sciens q̄ q̄ vult salutē p̄seq̄ oportz q̄ se regat s̄m volūtate filij sui. **D**ixit nobis thema. **Q**uodcūqz dixerit vobis facite. **Q**uod sum⁹ in materia quā intendo p̄dicare. **S**ciendū q̄ int̄ oia alia que christus mādauit ch̄stianis ad gloriā habendā est q̄ suam sanctā et b̄ndictā vitam imitemur que p̄ntat̄ in missa. **A**uto. **j**. **C**oz. xj. et **L**u. xxij. **I**hoc factie in meā cōmemorationē. non dicit in meōriam passionis sed simpliciter in meam cōmemorationē. quia non soluz passio sed tota vita christi a die natiuitatis vsqz ad diē ascensionis ibidē representat. **S**z diceret aliq̄s q̄ hoc mādatū fuerit solū datū p̄sbyteris. sed dico q̄ hoc mādatū a p̄sbyteris ad laicos dirigif. p̄sbyteris vt meōrenē vitam christi celebrādo. laicis vt memorentur deuote audiendo. **E**t p̄ hoc dicit thema. **Q**uodcūqz dixerit vobis facite. s. hoc memorādo vitam christi. p̄sbyteri deuote celebrādo. et laici deuote audiēdo. **N**unc sum⁹ in materia. **E**t

sciatis quod reperio quod a die qua christus descendit de celo per incarnationem usque ad diem quo ascendit in celum tota vita ipsius representata est in missa solenni per triginta opera principalia. unde credo quod sunt multa alia opera que nescimus. Ideo **Ioh. vlti.** Multa quidem et alia opera fecit iesus que non sunt scripta in libro **B** que si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros. ita quod mundus ea non posset capere vel comprehendere. aut lingua hominis dicere quantum est de secretis. nam ita sunt sparsa et multiplicata secreta in missa sicut athomi in radio solis et non possunt exprimi nec sciri nec dici. nam non se mouet presbyter in missa quando ibi sit secretum. Sed nunc dicam vobis principalia et sunt triginta. id est attendite cum attentione **Primum** incarnatio. secundum natiuitas. tertium circumcisio. quartum apparitio. quantum in templum presentatio. sextum in egyptum descensio. septimum in egypto recessio. octauum inuentum in templo. nonum baptismi susceptio. decimum ieiunium inchoatio. undecimum vera predicatio. duodecimum miraculorum ostensio. xiiij. cum apostolis cenatio. xv. in horto oratio. xvj. sua captio. xvij. sua crucifixio. xvij. in cruce oratio. xvij. lateris perforatio. xix. septem verborum locutio. xx. humanitatis diuisio. xxi. populi illuminatio. xxij. ad inferna descensio. xxij. de cruce depositio. xxiiij. syndonis inuolutio. xxv. resurrectio. xxvj. apparitio. xxvij. panis comestio. xxvij. ad predicandum missio. xxix. papatus institutio. xxx. et vltimum in celum ascensio. **Primum** opus christi fuit eius incarnatio. quando descendens de celo se posuit in ventre virginalem induens humanitatem. et dico pro tanto quod induit humanitatem quia diuinitas erat secreta occultata sub humanitate. Et debetis scire quod incarnatio fuit facta per totam trinitatem. quod opera trinitatis ad extra ut est magistra regla. sunt in diuisa. sed tamen solus filius remansit indutus humanitate. sicut per operationem trium hominum qui vestiunt unam tuincam alicui eorum. certum est quod omnes induunt sed vnus remanet indutus et non alij. et sic pater et spiritus sanctus induerunt humanitatem filio. sed tamen solus filius remansit humanitate indutus. et hoc dico quod requirit in missa solenni et non in alta. nam quando presbyter intrat sacristiam et ibi tres induunt eum. scilicet diaconus et subdiaconus et ipsemet se induit alijs adiuantibus. tamen ipse solus remanet indutus. Sic saluator noster christus summus sacerdos fuit indutus in illa gloriosa sacristia. scilicet vteri virginis beate marie. plena reliquijs virtutum et gratiarum. et si vultis altius contemplari sicut in sacristia relique. et ornamenta. et alia preciosa custodiuntur. sic in illa preciosa et gloriosa sacristia beate virginis plena virtutibus et gratia preseruabunt iocalia no-

stre salutis scilicet saluator mundi. **Ista** ornamenta fuerunt humanitas. et pontificalibus fuit indutus in die veneris. stando in altari crucis. Et si adhuc altius vultis contemplari sicut presbyter secreta induit se in sacristia. nam nullus de populo videt sacerdotem se induere. Sic quando christus summus pontifex induit se humanitate in sacristia beate virginis pro missa dicenda in altari crucis. nullus de populo iudaico vidit nec scituit ipsum quando fuit incarnatus. **Et** si vultis plus contemplari sicut presbyter in sacristia induit septem vestimenta. **Primum** est si est episcopus sandalia. secundum amictus. tertium alba longa. quartum cingulus. quantum manipulus. sextum stola. septimum casula. Sic christus summus sacerdos indutus fuit in vtero virginis marie septem indumentis que sunt septem dona spiritus sancti. De quibus **Esa. xj.** Egredietur virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet et requiescet super eum spiritus domini. spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spiritus timoris domini. **Item Esa. iij.** Apprehendent septem mulieres virum vnum in die illa. scilicet incarnationis. **Nota** septem mulieres sunt septem dona spiritus sancti que accipiet virum vnum. scilicet christum. **Ecce** quomodo ista septem dona spiritus sancti quibus christus fuit indutus representantur per istas septem vestes quibus sacerdos induit se. **Ecce** primum opus christi. bene ergo dicitur. hoc facite in meam commemorationem. scilicet incarnationis. **Secundum** opus fuit eius natiuitas quia voluit nasci in diuersorio palam et manifeste. etiam nox claruit sicut dies. **Item** voluit nasci inter ioseph et virginem mariam et iacere inter bouem et asinum. **Item** audita fuit et visa multitudo angelorum dicentium. Gloria in altissimis deo **Luce. ij.** **Ite** pastores dicebant. Transeamus usque bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod fecit dominus et ostendit nobis. **Ecce** ergo qui stabat in illa sacristia gloriosa secreta. postea in natiuitate se manifestat publice. et hoc representat presbyter quando exit de sacristia. **Nam** presbyter representat christum. **Dyaconus** beate virginem. **Subdyaconus** ioseph qui erat collateralis christo. **Duo** autem accolyti representant bouem et asinum. **Lux** quam portant accolyti in candelabris representat illam claritatem que resplenduit in nocte illa. **Chorus** canens gloria patri representat chorum angelorum canentium. **In** exitu presbyteri de sacristia cantatur **Introitus.** per quem repitatur gaudium pastorum sonantium fistulas. **Ite** sacerdos exit de sacristia bene ablutus facie et manibus. cum casula aurea et totus mundus sine macula cum leticia magna. hoc fuit ad designandum

Dñica prima post octa. epiphanie

Quia christus fuit natus absq; macula de virgine. vnde dauid i spū sciens natiuitatē christi eē immaculatā dicit ps. xviii. In sole posuit tabernaculum suū et ipse tanq; sponsus pcedens d thalamo suo. quia exiuit totus formosus tanq; spūs qui exiit cum anulo et hoc repñtat episcopus qui induit anulos. **T**ertiu opus fuit qñ octaua die voluit circūcidi et qui diligētē meditaretur quare dabatur circūcisio videret excellentiam huius operis quō christus se hūiliauit. **M**az sicut latroni datur cauteriū igneuz vel scinditur in aure in signū furi vt cognoscat. sic deus in signum illius furti qd fecit adam faciebat hoies circūcidi in illa parte verecundosa et tamen licet christus non teneret ad circūcisionē nec ad incisionem cum non venisset per illam generationē corruptaz. s. ade. sed erat purus sine macula voluit tamen circūcidi. et hoc repñtat presbyter quādo inclinatus coram altari dicit Confiteor etc. **N**am licet presbyter fuit confessus sacramentaliter alias in damnationē suam accedit ad altare si habet pscientiā peccati mortalis et copia asit p fessoris et facta p fessione quū non habeat peccatum mortale. tamē tenet se dicere peccatorem etiam si esset ita sanctus sicut iohannes baptista et hoc ad oñdendū et significandū q christus q ē initium et plenitudo totius sanctitatis ostendit se peccatōre subijciens se legi circūcisiois. **A**uctas **M**isit deus filiū suū factum ex muliere factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret ad Gal. iiii. **Q**uartum opus fuit apparitio quando de fine mūdi a parte orientali duxit reges p signū stelle et ibi in presepe inter bestias iacentes eum adorauerūt et obtulerunt ei aurum thus et myrrhaz. hoc repñtat presbyter qñ post p fessionē inclinatus se pfuude et sic capite inclinato adorat et dicit. Aufer a nobis dñe etc. **E**t sicut reges obtulerunt tria. s. aurum thus et myrrhā sic presbyter inclinatus offert thus per deuotam orationē di. Aufer a nobis. **O**ffer aurum cum adorat altare cuz reuerēti adorationē. **O**ffer myrrhā amarā qñ facit signū crucis ad solutionē et remissionē etc. et etiam signando se memorādo dolorose amarā passionem christi quasi dicens illud **Thren.** iij. Memoria memor ero et tabescet in me anima mea. et hec memoria dolorosa representat amaritudinē myrrhe. **Q**uintū opus qd fecit saluator noster fuit q voluerit pñtari in templo et beata virgo inter brachia sua portauit euz ad templum et obtulit eum sacerdoti et erat ibi symeon et illa sancta anna pphetissa laudātes deum. et hoc repñtat presbyter qñ vadit ad cornu altaris ante librum dicens introitum misse dyaconus et subdyaconus euntes ad latera representant symeonem et annam et accolyti et alij q audiunt officium qui non debent accedere ad altare repñtant quō virgo maria et ioseph stabant a

longe humiliter audiendo et licet potuisset accedere ad altare virgo maria cum esset sanctissima tamen voluit nobis relinquere exemplum q nō debemus accedere ad altare **Numeri.** .j. et. iij. **Q**uisquis exteroz accesserit occidetur. **E**t qñ symeon accepit christum in vlnis suis cantauit **Nunc dimittis etc.** in quo sunt quattuor versus **I**deo presbyter in repñtationē huius facit quattuor opera. primo cantat introitū. secūdo kyrie eleison. tertio **G**loria in excelsis. quarto orationem. **S**extum opus christi est qñ aufugit de terra pmissionis in terram egypti dans locū furori herodis et stetit ibi et sua mater sanctissima et ioseph septem annis quibus transactis redierit tanq; exules. **E**t hoc repñtatur in missa qñ subdyaconus vadit ad dicendū epistolam et presbyter remanet cum dyacono et fugit seperans se ab altari et sedet in cathedra. et ibi sededo facit septem opera repñtancia illos septem annos quib; christus cum matre et ioseph fuit exulatus. pmo enī legit epistolam. secūdo rñsoziū. tertio alla. quarto prosam. qnto administrat sacrificiū coraz eo scilicet aqua et vinū. sexto benedicit incensum. septimo dat benedictionē dyacono. hec septem repñtant q saluator fuit septem annis in egyptū **S**eptimū opus fuit de egypto recessus. s. qñ postea redierunt de egypto in terram pmissionis post mortem herodis regis et post eorum reditū mater eius et ioseph duxerunt eum ad templum in iherusalem et ibi fuit amissus et post triduum fuit repertus inter doctores de rebus legis interrogans vt dicit **Hierony.** in prologo biblic. hoc repñtat presbyter qñ surgit de sede et venit ad altare et ibi cum magna diligentia p fiderat et audit euangeliū et magis docet duz p fiderat. q. d. christus in templo audiebat iudeos et interrogabat sicut dicitur **Lu.** ij. et sic illa ptemplatio quā facit presbyter audiēdo euangeliū non est nisi qdam inrerrogatio ad oñdendū q christus prudenter interrogans instruebat doctores in fide. in fine euangeliū cantat **Credo in vñū deum etc.** vbi sunt principia fidei catholice. de quibus christus instruxit iudeos. **O**ctauū opus fuit inuentio dñi nr̄i iesu christi in templo. s. qñ beata virgo maria inuenit eum in templo. et tale gaudium habuit q non poterat lachrymas continere videatis quid fecit christus statim vt vidit matrem suam ad eam recurrit pfortando et osculando. et tunc regressus est cum illis in nazareth. et quū esset dñs mundi tamen voluit esse subditus illis vt dicitur **Lu.** ij. et has p solationes repñtat presbyter qñ dicto credo vertit se ad pplm et dicit **D**ñs vobiscū et osculat libz euangeliū. **E**t p h; administratio quā facit in altari pādo corporalia et calicē et ea que ad sacrificiū pñtēt. representat illud misteriū et fuitiū qd dñs nr̄i faciebat sue sanctissime mē nr̄i. et iō ipsemet dicebat **Mat.** .xx. **F**ilius

hoies non venit ministrari sed ministrare. **I**uua-
bat enim ioseph patrem suum putatiuū in offi-
cio carpentarij. **R**atio quia ppter senectutem n̄
poterat ducere ferraz nec secare liḡ grossa. iō iu-
nabat eum. et ideo dicit mgr̄ **N**icolaus de lyra
super illo passu. **N**onne hic est faber filius ma-
rie **M**at. vi. q̄ ioseph cum christo vtebat̄ suo
officio et ideo dicebant. **N**onne hic est filius fa-
bri. quia christus iuuabat ioseph credebant iu-
dei q̄ esset filius eius o q̄ stulti. **¶** **N**onū opus
fuit baptisimi susceptio quando fuit in etate tri-
ginta annoꝝ venit ad baptisimū et licet non fuit
ei necessarius. tam̄ hoc fecit vt̄ sanctificaret aq̄s
in nostram saluationem. **E**t hoc rep̄ntatur i mis-
sa quando p̄byter abluit manus. **N**unc inter-
rogo quare p̄byter abluit manus. nonne iam
abluit p̄scientiam pe confessionē sacramentalez
et manus ante missam certe sic. sed ideo p̄byter
lauit manus non vt̄ lotionē indigeat. sed ad re-
presentandū q̄ christus non indigebat baptis-
mo cum esset in eo plenitudo sanctitat̄. tamē p̄-
pter humilitatē et nostram vtilitatem voluit ba-
ptizari vt̄ daret virtutem aquis ad abluendum
nos. et p̄byter non obstantē q̄ sit p̄fessus sacra-
mentalit̄ etiam q̄tumcūq̄ sit sanctus et sine ali-
qua macula peccati debet tamen lauare manus
suas. ideo dicit p̄byter. **L**auabo inter innocen-
tes manus meas. quasi vellet dicere. q̄uis sum
purus et mūdus a macula peccati ppter qd̄ suz
computatus inter innocētes tamē dñe pro rep̄-
sentatiōe illi⁹ ablutōis lauabo sic̄ vos q̄uis ef-
fētis plenitudo sanctitat̄ tamen voluistis laua-
ri. **¶** **D**ecimū opus est q̄ postq̄ baptizatus fuit
intrauit desertum et ibi ieiunauit q̄dragiuta die-
bus et q̄draginta noctib⁹ **M**at. iij. **I**n quibus
nullam refectionē corpālē sumpsit sed stetit sem-
per in oratione non pro seipso. cum non indige-
ret sed pro nobis pctōrib⁹. **E**t hoc rep̄ntat̄
in missa p̄n sacerdos se ponit ad altare et ibi i me-
dio iunctis manibus se humiliat dicens. **I**n sp̄i-
ritu hūilitat̄ et in animo p̄trito suscipiamur dñe
a te etc̄. **A**d oñdēdū humiliatōnē et p̄strationes
quas christus saluator noster faciebat in deser-
to orando et post hec sacerdos se vertit ad popu-
lum dicens. **O**rate pro me fr̄s etc̄. **A**d oñdēdū
q̄ christus pro nobis orabat et significat oratio-
nem quam christus faciebat in deserto que erat
multum secreta quia non audiebat̄ ab aliq̄. ita
debet sacerdos ita secreta orare quia non debet
audiri ab aliquo. **¶** **U**ndecimū opus fuit q̄ p̄
ieiunauit in deserto incepit predicare et clamare
alta voce. **P**niā agite appropinq̄bit enī regnū
celoz **M**at. iij. **E**t ante ieiuniū non sic se mani-
festauit dare. sed voluit occulte agere pniā in
deserto instruēdo hoies occulte agere pniā et
qualit̄ debeāt peccata et vitia vitare et hoc faciē-
do discurrebat per villas castra etc̄. **E**t sicut ver-

bo dicebat ita etiam p opus oñdebat. **I**deo di-
citur **A**ct. i. **R**epit ielus facere et docere. **¶** **M**o-
tate bone gentes q̄ esset magna benignitas i im-
peratore vel rege si ipsemet iret per regnū suū
in plateis publicādo et p̄conifando legem nouā
sic fecit christus nec parabat̄ sibi sedes ad p̄di-
candū. sed ascendeat super aliquem lapidē vel
monticulū et sic p̄dicabat fidem. **N**am in princ̄-
pio non habebat̄ in tanta reuerētia a iudeis q̄
pararent sibi locum. imo deridebant eum. **E**t
rep̄ntat p̄sbyr̄ q̄ dicit alta voce p̄fationem.
Et ad oñdēdū q̄ sicut christus ea que p̄dica-
bat ore. opere oñdebat. **I**deo p̄sbyr̄ debet sp̄
tenere in p̄fatione manus altas ad oñdēdū
q̄ illi qui predicant verbum dei debent exēplo
et opere demonstrare illud qd̄ verbo p̄dicāt et lo-
quuntur **I**deo dicebat ap̄ls ad **R**oma. xv. **N**ō
enī audeo aliqd̄ loqui eozum que per me nō effi-
cit christus in obedientiā gentium verbo et facti
Duodecimū opus est miraculoꝝ ostensio quia
non solum oñdebat per opera ea que p̄dicabat
sed etiam per miracula suam doctrinam confir-
mabat que nullus nisi deus potest facere illa p̄-
ficiendo et precipiēdo tanq̄ deus. cecos enī illu-
minabat. paralyticos sanabat. surdis auditū re-
stituēbat. mutis loquelam. mortuis vitam. **E**t
hoc representat sacerdos quando dicit **S**ancr⁹
sanctus sanctus etc̄. **T**er dicitur **S**anctus ad
denotandū q̄ miracula que faciebat. non facie-
bat virtute hūana sed virtute diuina que vna
numero existens est in tribus diuinis personis
scilicet patre filio et sp̄s sancto. **E**t vlt̄erius dicitur
Sanna. i. obsecro salua nos in quo ostēdit
q̄ christus faciebat miracula pro salute nostra.
¶ **D**ecimūtertū opus fuit cum apostolis cēna-
tio. **C**hristus enī postq̄ predicabat p̄dicationez
p̄firmabat per opera virtuosa et miraculosa. et
cum appropinq̄ret tempus sue passionis venit
ad cenam faciendam cum discipulis suis ibiq̄
secrete fecit eis magnū sermonem quem nullus
enangelistarū nisi sanctus iohannes scripsit. et
hoc rep̄ntatur in missa quando sacerdos cano-
nem secreta dicit q̄ nullus audi at. nisi qui sunt
prope eum. sic illum sermonem quem fecit iesus
nullus audiuit nisi apostoli. **D**ecimūquartū
opus fuit in horto oratio. **C**hristus enī p̄ di-
ctum sermonem exiit in hortū gethsēmani ad
orandum. et ibi tribus vicibus orauit deum pa-
trem dic̄ ns. **P**ater si possibile est transeat a me
calix iste **M**at. xxvj. **N**am spiritus promptus
est. caro autem infirma propter amaritudinem
passionis q̄tum ad sensualitatē. **I**n tertia vice
quando orauit. factus est inagonia et gutte sudo-
ris facte sunt quasi gutte sanguinis decurrentis
ad terram et tunc venit angelus confortans euz
non q̄ indigeret sed sicut seru⁹ confortat dñm suū
q̄uis sit robust⁹ dās sibi bonū cor dicens. confortat

Dñica prima post octa. epiphaniæ

mini. quia modo habebitis victoriam de inimicis. Sic angelus dñi nro dicebat. Domine modo anime sanctorum patrum que expectat vos in synu abrae iam sentiunt redẽptionẽ suaz esse paratam et sic pfortamini in vestra humanitate tunc clementissim⁹ dñs fecit orationẽ pro seipso et pro nobis. pro seipso rogans deum patrem d̄ sua resurrectione non q̄ esset de ea incertus vel impotens ad resurgendũ. tamen hoc faciebat in q̄tum homo. Item orauit pro nobis. vt sicut ipse constanter et volũtarie recipiebat mortẽ pro nobis sic nos ardentẽs et fortes essem⁹ ad sustinendũ mortẽ et labores. pro ipso et q̄ resurgemus gloriofi. Et hoc repñtatur in missa qñ presbyter facit super calicem tres cruces dicẽs. **B**ñ dictam ascriptam ratam et. signando illas tres orationes quas fecit in horto. postea facit duas super hostiam et calicem p̄ticularis ad ostendendum q̄ pro duobus rogabat. s. pro seipso et pro nobis. **Q**uintũdecimum opus fuit sua captio. **P**ostq̄ eni orauit. ecce venit magna multitudo iudeorũ cum gladijs et fustibus. et christus benignissimus voluit capi ab eis et ligari. et duxerũt ipsum ligatum cum magno vituperio et magnis iniurijs ad annam. deinde ad caypham ad pilatum ad herodem. et finalit̄ ad pilatum qui dedit sententiam vt crucifigeret. a qua snia noluit appellare sed batulans sibi crucem in qua debuit crucifigi duxerũt eum ad montẽ caluarie. Et repñtatur in missa qñ sacerdos tenet hostiam in manibus volens p̄secrare dicens. bñdixit fregit et. signũ crucis qd̄ facit sacerdos significat sententiam mortis datam a pilato sup christo. **D**ecimũ sextum opus fuit sua crucifixio. quia p̄ latam sniam mortis ductus fuit ad montem caluarie et ibi inf̄ duos latrones suspensus fuit ita alte q̄ totum corpus pendebat in duob⁹ clavis fixis in manib⁹. Et hoc repñtatur qñ sacerdos leuat hostiam inter manus suas. per dexteram intelligit̄ bonus latro a dextris. et per sinistra. malus latro a sinistris et hostia in medio duarũ manũ repñtat christum pendentem i medio duorum latronũ. **A**bedo hostie significat corp⁹ christi albus et discoloratũ p̄pter emissionẽ et effusionem sanguinis. **P**ost hoc eleuat sacerdos calicem quasi diceret. **P**ater op̄s offerimus tibi p̄cium nostre redemptionis. et hoc significat q̄ christus in cruce obtulit sanguinẽ suũ deo patri i redemptionẽ humani generis. **D**ecimũ septimum opus fuit in cruce oratio quia q̄diu fuit viuens in cruce nõ cessauit orare. **U**nde dixit. **H**ely hely lamazabani. qd̄ est dictus latine. **D**e⁹ me⁹ deus meus vt quid dereliquisti me. **D**icit. b. hieronym⁹ q̄ oratio quã dixit continet centũ et quinquaginta versus psalterij que incipit ab illo ps̄ **D**eus deus meus respice in me. vsq̄ ad versũ **I**n manus tuas dñe cõmendo sp̄m meum. ita

q̄ versus quos christus dixit existens in cruce fuerunt tot in numero quot sunt psalmi in psalterio. et maledicti iudei q̄tum steterunt in cruce non cessauerunt ei facere iniurias et vituperia di. **T**u maledicte qui decepisti mundum. **O** tu incãtator qui alios saluos facis. salua teipsum. **A**lij dixerunt. **O** proditor qui dixisti q̄ destrues tẽplum dei et reedificares illud in triduo et. et christus benignissim⁹ nihil respondebat eis sed continuabat suam orationẽ. **E**t hoc repñtat presbyter quando extendit brachia sua dicens. **U**nde et memores et. tenendo brachia sua ad modũ christi in cruce pendentis. **D**ecimũ octauũ opus fuit lateris p̄foratio quia licet sic esset totus vulneratus et haberet illas quattuor plagas terribiles in manib⁹ et pedibus tamen etiam amore nostri sustinuit q̄ corpus suũ aperiret lancea. **U**nde exiuit sanguis et aqua. magnũ miraculũ fuit quia iam sanguis suus dispersus fuerat in sudore flagellatione spinarum coronatiõẽ et manũ et pedum perforatiõẽ. **E**t hoc repñtatur quando presbyter cum hostia facit quinq̄ cruces dicẽs per ipsũ et. que signant quinq̄ plagas christi p̄ncipales. **D**ecimũ nonũ opus fuit verborum prolatio qñ sic pendens christus in cruce dixit septem verba p̄ncipalia. **P**rimũ quando orauit p̄ suis crucifixorib⁹. **P**ater ignosce eis quia nesci. et. crediderunt eni se suspendere vnũ peccatorem et suspenderũt christum. **S**cõm fuit quando latroni dixit. Amen amen dico tibi. quia hodie mecum eris in paradyso. **T**ertio quando respexit matrem i angustia et dolore ad pedes crucis ita vt mix erat q̄ non scindebat cor eius pro dolore que sibi dicebat. **O** fili dilectissime loq̄mini latroni et non matri et. **T**unc ait. **M**ulier ecce filius tuus. et ad iohannem. ecce mater tua. **Q**uartum quando dixit. **H**ely hely lamazabani. hoc est. **D**eus meus vt qd̄ dereliquisti me. non fuit derelictus a deitate sed ab amic⁹ et apostolis. **Q**uintum. **S**itio. **S**extũ p̄sumatum est. scilicet opus nostre redemptionis. **S**eptimũ. pater in manus tuas cõmendo spiritũ meũ. et inclinato capite emisit spiritum. **E**t repñtatur i missa quando presbyter dicit alta voce **P**ater noster et. **I**n qua septem sunt petitiões p̄m septẽ verba que christus dixit in cruce et p̄pter hoc sacerdos dicit illud alta voce. **D**ecimũ opus fuit humanitatis diuisio. **P**ostq̄ eni mortu⁹ et plagatus fuit voluit in. iij. p̄tiri. prima pars fuit corpus sanctissimũ qd̄ remansit in cruce. **S**cõa pars fuit sanguis qui fuit effusus in terra ad pedes crucis. **T**ertia pars fuit anima que descendit ad inferos et hoc modo christi humanitas fuit diuisa. **E**t hoc repñtat presbyter quando frangit hostiam in tres partes non tam in diuinitas ab aliqua earum partium fuit seperata sed tota cum corpore et etiam cum anima. **S**icut si pomũ

diuidatur in plures partes tamen in omni parte erit odor. Sic licet humanitas christi fuit diuisa. tñ tota in qlibet pte ei psonalit & suppositali erat plena sicut qlibet ps vitri e pleã sole. B est lumie solis. **V**icesimũ primũ opus fuit populi illuminatio qñ puerit multas pditiões psonarum. **V**olebat eni q iam aparet fructus sue passionis. ideo pmo puerit latronẽ q fuerat male vite. scdo puerit centurionẽ qui dixit. **V**ere filius dei erat iste. & vere hic homo iustus est. tertio puerit populũ inimicũ quia vt dicit **Luce xxij.** **S**is turba eoz q simul aderat ad spectaculum istud & videbat que fiebant pcutientes pectora sua reuertebant. **N**ota q nõ ois turba cõuertebat. qz malicia scribarũ & phariseoz non puerit. sed gentes simplices & ignorãtes reuertẽdo dicebat. **M**iseri credo q redemptor noster crucifixus est. **E**t qz christus in passioe conuertit has tres pditiões psonarũ. ideo psbyter dicit ter **Agnus dei r̄c.** **N**am pmo dicim⁹ agn⁹ dei p quolibet pctõre vt sicut deus pepcit latroni sic & nobis pctõrib⁹. **S**ecdo dicim⁹ agnus dei petẽdo sicut dñe pepcisti centurioni & cum illuminaisti. sic illumies & parcas cuilibet hñti regimẽ populi vel aiarũ. vt salutẽ psequant. **T**ertio dicim⁹ agn⁹ dei petẽdo o dñe sicut populum inimicũ pueritisti. ita pueritas pplm cõmunẽ christianũ. & illum pseruare digneris in pace & misere peccatis eoz. **V**icesimũsecundũ opus fuit q noluit ascendere recta via ad celũ. sed sua humilitate prius multũ secrete descẽdit ad inferos ad dandũ gloriã sanctis patrib⁹. q statim videntes eum habuerũt gloriã. nam expectauerant eũ in synu abrae cum desiderio magno quasi p qñqz nulla annoz. **E**t hoc repñtat qñ presbyter vnã partẽ hostie dimittit secrete cadere in calicem & ibi inebriat ad denotandũ q in christi descensu ad inferos intm fuerũt aie sanctorũ patz inebriate gloriã christi q nesciebãt qd agere debebant & cũ ista dulcedine amoris laudabãt deum dicẽtes illud **Lu. j.** **B**ndicte dñs deus israhel quia visitauit & fecit redemptionẽ plebis sue. **V**icesimũtertũ opus fuit qñ post suam benedictam mortem voluit deponi de cruce p man⁹ ioseph ab arimathia & nicodemũ q de licentia pilati eum amouerũt de cruce. tunc beata virgo cuz maria magdalena & alijs erant in circũitu plorãtes. **N**am beata virgo osculabat oculos eius di. **O**culi gloriofi q videt corda hominũ & abscondita cordũ. **D**einde aures di. **O** aures sacrate que audiũt melodias angeloz. **D**einde naref di. **O** naref bñdicte q leuunt odorem padyfi. **D**einde ad faciem. **O** facies iocũda. que das angelis gloriã. **D**einde vulnera lateris di. **O** porta gloriofa per quã habem⁹ ingressum in paradysum. **O** fideles christiani qui desiderat gaudium paradysi iam est porta apta quam fili⁹ meus

us vobis aperuit. **D**einde manus di. **O** manus que formauerũt oia. **D**einde pedes di. **O** pedes bñdicti qui sustinet totũ mũdũ & mensurat gloriã paradysi. **T**ũc maria magdalena & alijs fideles appropinqbant iesu festinantes p adorãdo eum osculãdo. **E**t hoc repñtat in missa quã do dat pacem. & per modicũ spaciũ tenet corpus christi in manib⁹ ante cõmunionẽ. **T**ũc eni presbyter vel sacerdos si bonus est debet cogitare dolorem quẽ habebat beata virgo maria cuz tenebat iesum christum dñm nr̄m in gremio. & etiã dolorem marie magdalene & alioz iuxta corpus christi ptemplando vulnera & plagas quas pro nobis sustinuit. **V**icesimũquartũ op⁹ fuit. qñ voluit vngi balsamo & myrra & inuolui in syndone mũda. deinde poni & includi in monumento. i. sepulchro nouo lapideo sine aliqua fractione. **E**t hoc repñtat in missa qñ videlicet sacerdos sumit corpus dñi nr̄i iesu christi. nam corpus psbyteri est monumentũ nouũ christi. **D**ico nouũ qz in corpe psbyteri aut sacerdotis non debet esse sordes vel macula pcti sicut i monumento iesu christi. vbi nõdum qsqz posit⁹ fuerat. sic debet esse nouũ p pudicitã & castitatem. **E**t sicut monumentũ erat lapideũ & firmũ. sic psbyter debet esse fortis & firmus i fide & bona vita. **E**t sicut corpus christi fuit inuolutũ in syndone mũda. sic corpus psbyteri debet esse mũdum p castitatẽ qz intus habet reponi corpus christi. **E**t sicut corpus christi fuit balsamatũ. sic corp⁹ psbyteri debet esse plenũ virtutib⁹. vt iusticia. pnia. **I**tem credere possum⁹ pie. licet text⁹ bible non dicat q beata virgo maria magdalena. & alijs fideles credẽtes qz christ⁹ resurgeret tertia die. collegerũt sanguinẽ q sparsus fuerat ad pedes crucis. & cũ magno honore fuit positus i aliq vase mũdo & repositus in sepulchro cũ corpore. **N**am sciebat beata virgo maria q cũ corpore tertia die resurgeret. ideo psbyl tãqz sepulchrum christi accipit sanguinẽ. **O** cor psbyteri tu es sepulchz christi sancti & pctiosius qz sepulchrum hierusalẽ. nam illud est lapideum & tu es ad imaginẽ dei & similitudinẽ. **I**tem corpus presbyteri vel sacerdotis est vinctum & consecratum & ideo magis sanctum. **I**tem in sepulchro fuit corpus christi mortuũ sed in corpore sacerdotis viuũ. **I**tem ibi fuit semel positum. h autem totiens quotiens fumitur. **I**tem corp⁹ christi non tetigit sepulchrum lapideum eo q fuit inuolutum lintheaminibus & tamen dicitur sanctum. qz magis corpus presbyteri debet dici sanctum quia corpus christi nõ in eo ponitur inuolutum. sed r̄c. **O** presbyter cogita bene de istis. **V**icesimũquintũ opus fuit quando resurrexit de vita mortali ad vitã imortale. tũc reptũ fuit monumentũ aptũ. **E**t repñtat i missa qñ plbz vadit d medio altaris ad cornu & sigt q

Dñica secūda post octa. epiphaniē

illud corpus fuit mutatū de vita mortali ad im-
mortale. **I**te in altari oñdit publice calicē vacu-
um ad oñdendū q̄ monumentū fuerit reptū va-
cuū ⁊ apertū. **I**te dyaconus plicat corporalia ad
denotandū q̄ in sepulchro fuerūt repta linthea
mina plicata ⁊ inuoluta. **V**icesimū sextū op⁹ fu-
it apparitio q̄n post gloriosam resurrectionē ap-
paruit marie magdalene ⁊ discipulis. tñ pie cre-
dendū est q̄ primo apparuit beate virgini cum
sanctis ⁊ angelis. **C**ogitate q̄tam p̄solationē
habuit beata v̄go maria q̄n vidit filiū suū cū tā-
ta multitudine sanctorū ⁊ sancti p̄res reuenter
eam salutātes dixerūt. **R**egina celi letare de ce-
tero cessa flere. q̄ quē meruisti portare resurre-
xit sicut dixit. **E**t h̄ repñtat p̄sbyl̄ in missa q̄n die
cōmunionē que significat verba p̄solatoria que
beata virgo habuit cū filio suo. **V**icesimū septi-
mū opus fuit q̄n apparuit discipulis. stans i me-
dio eorū ⁊ dicēs. **P**ax vobis. **E**t repñtat h̄ p̄s-
byter q̄n vertit se ad populū. dicēs **D**ñs vobis-
cum. **V**icesimū octauū opus fuit ad p̄dicandū
missio. q̄n voluit ascendere in celū vocauit apo-
stolos dicēs eis. **E**ūtes in mūdū vniuersum p̄-
dicare euāgeliū oi creature. q̄ crediderit ⁊ bapti-
zatus fuerit. salu⁹ erit. **M**at. xvij. ⁊ **M**at. xxvij.
Eūtes in mūdū vniuersum docete oēs gētes ba-
ptizantes eos in nomine patris ⁊ filii ⁊ s̄. **E**t hoc repñ-
tatur in missa q̄n p̄sbyl̄ dicit. **I**te missa ē. q̄n di-
cat p̄lo. **I**te ad prandīū q̄ p̄fectū est sacrificiū
sicut christ⁹ dixit. **I**te in vniuersum mūdū. ita
sacerdos completo sacrificio dicit. **I**te r̄c. **V**ice-
simū nonū opus fuit papat⁹ institutio. q̄n p̄mis-
sum sancto petro ⁊ alijs ap̄lis cōpleuit. ponēs eū
in possessiōe papat⁹ per ista v̄ba **J**oh. xxj. **P**a-
sce oues meas. tūc institut⁹ fuit papa. **E**tia⁹ alijs
dixit. **A**ccipite sp̄m̄ sanctū. q̄rū remisit pecca-
ta remittunt eis. ⁊ q̄rū retinueritis retenta sunt
Joh. xx. **E**t hoc repñtatur q̄n in fine misse p̄s-
byter se humiliat inclinādo ⁊ dicit. **P**laceat tibi
sancta trinitas r̄c. **T**ūc reddit gr̄as. osculādo
altare. ⁊ significat hūilitatē ⁊ m̄iaz infinitā qua
deus voluit se tñ hūiliare dando hoib⁹ tantam
p̄tatem. s̄. dimittēdi peccata q̄s soli deo p̄uenit.
Quis enī p̄t dimittere p̄cā nisi solus de⁹. ⁊ iō
p̄sbyl̄ inclinā se ad denotandū q̄ anteq̄ de⁹ se
inclinasset vt esset hō. hoies nō habuerūt tantā
p̄tātē. deinde signat se ⁊ p̄lm̄ signo crucis ad de-
notandū absolutionē petōz. que fit virtute san-
cte crucis. **T**ricēsimū opus fuit in celū ascen-
sio. q̄n existēte m̄se sua cū ap̄lis ⁊ alijs discipul⁹
ascendit ad celos. ⁊ eleuatis manib⁹ b̄ndixit eis
Lu. vlti. **E**t hoc repñtat in missa q̄n dat b̄ndi-
ctionē. vñ ex illo ecclesia duxit in p̄suetudinē
q̄ ep̄i in fine misse dent b̄ndictionē. ⁊ etia⁹ sacer-
dotes. **E**t q̄ christ⁹ postea ascēdit celū significa-
tur in hoc q̄ p̄sbyl̄ reuertit ad sacristiā vñ exi-
uit. **E**cce quō vita christi repñtat in missa solen-

ni. **I**ō dicit thema. **Q**uōcūq̄ dixerit vobis faci-
te. s̄. repñtando in missa totam vitā christi ⁊ non
solum passionē. **E**t ideo bone gētes hoc facite i
meam cōmorationē. s̄. q̄ vos p̄sbyteri deuote
celebretis memorādo vitam christi. ⁊ vos laici
deuote audiat̄is nō loquēdo in missa nec appro-
pinquādo ad altare. sed tacite orādo. ita q̄ non
turbetis alios astātes. **I**ō virgo maria dicebat
quōcūq̄ dixerit vobis facite. vos christiani qui
estis dilecti audite iudiciū p̄ris. s̄. missam vt sal-
ui sitis. iō missa vocat iudiciū vt in maiori reue-
rentia habeat. nam p̄sbyteri debēt esse multū in
flamati in isto sancto sacro. **E**tia⁹ p̄ls cū magna
denotiōe ⁊ reuerētia debet audire missam ⁊ cō-
cordat scriptura di. **J**udiciū p̄ris audite filij. i.
vos christiani. q̄ dei estis. s̄. **J**oh. iij. **V**idete q̄l
charitatē dedit nob̄ de⁹ vt filij dei nolemur ⁊ si-
mus. ⁊ sic facite vt salui sitis. **E**ccl. iij. **Q**uō nobis
p̄cedat omnipotēs deus. **A**men.

Dñica. ij. post octa. Epiphaniē. **S**ermo. j.

Ecute sunt eum
turbe multe. **M**at. viij. **I**n p̄nti ser-
mone intēdo declarare modos quibus
possum⁹ ire ad gloriā. **C**redo q̄ erit materia deo
acceptabilis ⁊ gr̄osa nobis vtilis ⁊ p̄ficua. **S**z
p̄mo salutē virgo maria gloriosa r̄c. **S**ecure
sunt eū r̄c. **P**ro hui⁹ verbi declaratiōe sciendū
q̄ est vna auctas que videt esse s̄ the. **Q**uid est
hō vt seq̄ possit regez factorem suū. **E**ccl. ij. **I**ta
q̄ videt impossibile ipsum seq̄. **E**t dicit thema.
Secure sunt eū turbe multe. ⁊ p̄cordat sic. **Q**uā
seq̄ christū p̄t intelligi duplicit. s̄. p̄ equipantiam
⁊ p̄ similitudinē. **P**rimo mō impossibile ē ipsuz
seq̄. **Q**uā sicut stelle dicunt seq̄ solem nō p̄ equi-
pantiam sed p̄ similitudinē ab oriente in occidē-
tem. **I**ta de christo q̄ dicit sol in scriptura **M**a-
lach. vlti. dicit deus pater. vob̄ timentibus no-
men meū oriet sol iusticie. sol iusticie canit eccle-
sia. christ⁹ de⁹ noster. **E**t nos christiani dicimur
stelle **D**an. xij. **Q**ui ad iusticiā erudiūt multos
erunt quasi stelle in p̄petuas eternitates. sicut
enim stelle sequunt solem non per equipantiaz
quia impossibile est sed per similitudinē. sic chris-
tiani dicuntur sequi christum. non per equipan-
tiam quia illud est impossibile. ⁊ sic intelligit il-
la auctas. **Q**uis est homo r̄c. sed per similitudi-
nem seruando doctrinas suas ⁊ fidem catholi-
cam tenendo eius mandata ⁊ cauendo a pecca-
tis. **H**oc modo est necessariū sequi christuz. ⁊ iux-
ta hunc modum dicit thema. **S**ecure sunt euz
turbe multe. **E**t ideo iuxta motiūm thematis
oportet declarare quot modis ⁊ quibus debe-
mus ⁊ possumus sequi christum p̄ similitudinē.
Et inueni in sacra scriptura quattuor modos q̄
modo debemus sequi christū.

Primo sicut lumen resplendens.